

ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ομαδική έκθεση εικαστικών
για τους αγώνες των γυναικών

ΔΡΑΣΕΙΣ

11 - 22 Μαρτίου 2025
Σπίτι του Πολιτισμού - Ρέθυμνο

Διοργάνωση

ΚΑΤ'ARTI
σύλλογος καλλιτεχνών για την προώθηση της τέχνης

Με την υποστήριξη

Δήμος Ρεθύμνου

Γυναικών Δράσεις

Ο Σύλλογος Καλλιτεχνών για την Προώθηση της Τέχνης Κατ-ART-ι σας προ-σκαλεί στα εγκαίνια της 10ης κατά σειρά ομαδικής έκθεσης εικαστικών με θέμα και τίτλο «ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΙΣ» που θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 11 Μαρτίου του 2025 στην αίθουσα εκθέσεων στο Σπίτι του Πολιτισμού.

Αποτελεί συνέχεια της ομαδικής έκθεσης με τίτλο “ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΚΑΛΠΕΣ!” που πραγματοποιήθηκε τον Νοεμβρίου 2023 στο πανεπιστήμιο LMU Μονάχου σε συνεργασία με το Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μονάχου, το Λύκειο Ελληνίδων Μονάχου και το Ίδρυμα Παλλάδιον υπό την αιγίδα του Ελληνικού Προξενείου Μονάχου με αφορμή την 130ή διεθνή επέτειο και την 70ή ελληνική επέτειο του δικαιώματος ψήφου των γυναικών και στο πλαίσιο επιστημονικής ημερίδας με το ίδιο θέμα.

Έχει ως στόχο να υπενθυμίσει μέσω της εικαστικής έκφρασης τις άοκνες προσπάθειες των γυναικών που αγωνίστηκαν για το δικαίωμα στην εκπαίδευση, την επαγγελματική σταδιοδρομία και το δικαίωμα ψήφου, του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι.

Ο ι εικαστικοί καλλιτέχνες εμπνεύστηκαν από τις ιστορίες πρωτοπόρων γυναικών που αγωνίστηκαν για μια πιο δημοκρατική, ίση και δίκαιη κοινωνία. Δημιούργησαν πρωτότυπα έργα, σε ύφασμα και από ύφασμα, ενδύματα με ποικίλα υλικά, που αφηγούνται την ιστορική εξέλιξη του δικαιώματος ψήφου των γυναικών σε διάφορες χώρες και πολιτισμούς, τον ρόλο των γυναικών στα πολιτικά κινήματα και τη δύναμη της συλλογικής τους φωνής, τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι γυναίκες στην πορεία τους προς την πολιτική συμμετοχή, την σημασία της ισότητας και της ενσωμάτωσης για μια δημοκρατική κοινωνία και το όραμα για έναν μελλοντικό κόσμο όπου τα δικαιώματα των γυναικών θα υλοποιούνται πλήρως.

Με τα έργα τους θίγουν επιπλέον ζητήματα όπως η σεξουαλική απελευθέρωση και το δικαίωμα όλων στην διαχείριση των σωμάτων τους, η θέση και ο ρόλος της γυναίκας στην σύγχρονη οικογένεια, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην επαγγελματική της σταδιοδρομία, η σημασία της ισότητας και της ενσωμάτωσης όλων για μια δημοκρατική κοινωνία, η βία και ο μισογυνισμός που έχουν ενταθεί τα τελευταία χρόνια

Συμμετέχουν με αλφαβητική σειρά : **Αγρίου Έρη, Αλκαλάη Άρτεμις, Ανδρούτσος Γιώργος, Γουβέλη Μαρία, Γρηγοριάδου Γεωργία, Δημητροπούλου Θεόκλη, Δρυγιαννάκη Στέλλα, Καλογεράκης Στέλιος, Καλφούντζος Κωνσταντίνος, Καφίδα Φωτεινή, Ματαράγκας Διονύσης, Μποβιάτσου Λαμπρινή, Μπονάτσου Ισμήνη, Περράκη Αμαλία, Πετσούρα Σύλβια, Σκεπετζή Χρυσούλα, Σταμενίτης Γιάννης, Τζωτζίου Δήμητρα, Τσουκνάκη Μαρία, Χαμιδιελή Φωτεινή, Χαρατζή Βασιλική, Χριστακοπούλου Κυριακή, Χριστινάκη Δήμητρα, Elisa Bennati (performance Buto dance) Στέλιος Πελασγός (αφήγηση-παράλληλες δράσεις)**

Ξεναγηση στην έκθεση από την επιμελήτρια της έκθεσης **Μαρία Τσουκνάκη**

ΕΡΗ ΑΓΡΙΟΥ

Περί της ψήφου των γυναικών, 2023

Κέντημα με βαμβακερές κλωστές σε λευκό νυχτικό, 40x90 εκ.

Μπορεί το δικαίωμα του εκλέγειν για τις Ελληνίδες να αναγνωρίστηκε το 1930 και μόλις το 1952 να κατοχυρώθηκε από το ελληνικό κοινοβούλιο το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, όμως το θέμα αυτό είχε τεθεί ξανά δύο φορές στη Βουλή. Αρχικά το 1921 από τον πρωθυπουργό Δημήτριο Γούναρη και ξανά το 1924, και τις δύο φορές με πάρα πολλές αντιδράσεις των αρνητών της ιδέας αυτής.

Στις 20 Μαρτίου 1928 η εφημερίδα «Νέα Ημέρα» δημοσίευσε άρθρο σύμφωνα με το οποίο «η γυναικεία ψήφος είναι πράγμα επικίνδυνον άρα αποκρουστέον» και αυτό γιατί η γυναίκα εξαιτίας της εμμήνου ρύσεως «ορισμένης ημέρας εκάστου μηνός διατελεί εις ανισόρροπον και έξαλλον πνευματικήν κατάστασιν» και επειδή αυτές οι ημέρες είναι διαφορετικές για κάθε γυναίκα έτσι «είναι αδύνατον να ευρεθεί ημέρα πνευματικής ισορροπίας και ψυχικής γαλήνης όλων των θήλεων» ώστε εκείνη την ημέρα να είναι ημέρα εκλογών.

Χρησιμοποιώντας μια γυναικεία χειρονακτική πρακτική όπως το κέντημα αντιγράφω ολόκληρο το κείμενο της εφημερίδας μαζί και το σχέδιο μιας μήτρας σε ένα νυχτικό της δεκαετίας του '60, ένδυμα το οποίο η γυναίκα φοράει μέσα στο σπίτι, εκεί όπου σύμφωνα με την εποχή που δημοσιεύτηκε το άρθρο ήταν η θέση της, ώστε να μαγειρεύει, να κεντά, να «φροντίζει» τον άντρα της και να τεκνοποιεί.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΛΚΑΛΑΗ

Άτιτλο, 2023

Μεικτή τεχνική σε καμβά ζωγραφικής

Στο κάτω τμήμα του ρούχου μορφές από πυρακτωμένες σφραγίδες συμβολίζουν τον αγώνα των γυναικών για ψήφο. Οι γυναικείες αυτές μορφές είναι δανεισμένες από την πλούσια κεντητική και υφαντική μας παράδοση.

Στη μέση ένα ζευγάρι χέρια μαριονέτας από πεπιεσμένο πολτό κρατούν ένα φάκελο - έφτασε η ιστορική στιγμή που ο αγώνας δικαιώνεται και οι γυναίκες μπορούν να επιλέξουν ποιός θα τις εκπροσωπεί στην κοινωνία που ζουν.

Η σύγχρονη εικαστική τέχνη, η παράδοση και το παιδικό παιχνίδι συνυπάρχουν ειρηνικά και εμπλουτίζουν το ένα το άλλο δημιουργώντας ένα αδιάσπαστο σύνολο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

Camila Vallejo

Εκτύπωση σε αθλητικό T-shirt, από σχέδιο σε κάρβουνο
και κιμωλία σε χαρτί, 2016
70x50 εκ.

Η Camila Vallejo είναι μια νεαρή αγωνίστρια η οποία έγινε σύμβολο στη Λατινική Αμερική. Υπήρξε ηγετική μορφή του φοιτητικού κινήματος της Χιλής (2011) και έκανε όλο τον κόσμο να αναφέρεται σε αυτήν.

Τα διεθνή μέσα την αποθέωσαν κυρίως όμως για την εξωτερική της εμφάνιση, η ίδια την χρησιμοποίησε όχι για προσωπικό ή επαγγελματικό όφελος αλλά για να διαδώσει τις ιδέες της.

Το 2022 αναλαμβάνει και ενεργό ρόλο στη νέα κυβέρνηση της χώρας της η οποία αλλάζει την ποσόστωση με 14 γυναίκες στα 24. Είναι βουλευτίνα του ΚΚ Χιλής.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ

Suffragettes, 2023

Υφασμα (πουκάμισο), χαρτί, μελάνια, 60x90εκ.

«Votes for Women» - Το κίνημα των σουφραζετών για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών, ήταν μια σημαντική κοινωνική και πολιτική εκστρατεία που προσπαθούσε να εξασφαλίσει το δικαίωμα ψήφου των γυναικών, προκειμένου να επιτύχουν ισότητα, πολιτική εκπροσώπηση και να επηρεάσουν τις πολιτικές αποφάσεις. Το όνομα «σουφραζέτες» προέρχεται από τη λέξη «suffrage», που σημαίνει ψήφος. Οι σουφραζέτες αποτελούσαν ένα σημαντικό κεφάλαιο στην ιστορία των αγώνων για τα δικαιώματα των γυναικών.

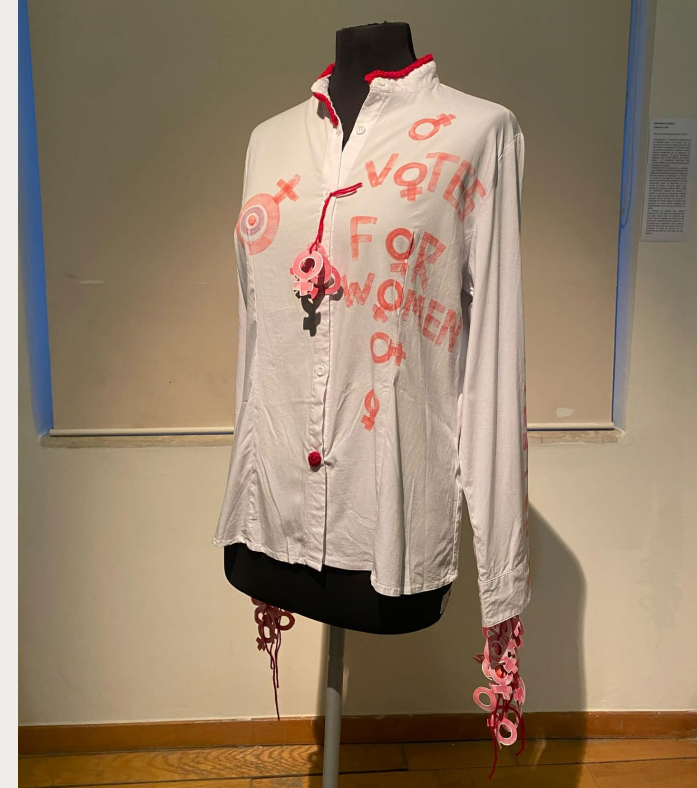
Η αφοσίωσή τους, ο δυναμισμός και η αντίστασή τους, συνέβαλαν στην επίτευξη του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι για τις γυναίκες. Η χρήση του κόκκινου χρώματος σε συνδυασμό με το σύμβολο της γυναίκας (♀) στο έργο μου, αντιπροσωπεύουν έναν έντονο συμβολισμό που μεταφέρει ένα μήνυμα διαμαρτυρίας, αγώνα και αλληλεγγύης για την ισότητα των φύλων. Το κόκκινο χρώμα συχνά λαμβάνεται ως ένα χρώμα εντάσεων, πάθους, καθώς και συμβολισμού ενέργειας και δύναμης. Το σύμβολο της γυναίκας (♀) αναπαριστά το θηλυκό γένος και χρησιμοποιείται ευρέως ως σύμβολο ομορφιάς, δύναμης και αξίας των γυναικών. Σε συνδυασμό με το κόκκινο χρώμα, το σύμβολο αυτό μεταφέρει ένα έντονο μήνυμα αφοσίωσης και αποφασιστικότητας στον αγώνα για την ισότητα των φύλων.

Το δικαίωμα των γυναικών στην εκλογική διαδικασία, δεν ήταν απλώς μια συμμετοχή, αλλά μια μακρά πο-

ρεία αγώνα και αντίστασης για ισότητα. Ήταν μια έκφραση της ισότητας και της δικαιοσύνης, σηματοδοτώντας τον αγώνα για τα δικαιώματα και την αναγνώριση που οι γυναίκες αξίζουν. Ένας φόρος τιμής στους αγώνες τους και μια υπενθύμιση της αξίας της ισότητας και της δικαιοσύνης για όλους μας, γιατί τίποτα δεν μας χαρίζεται.

Στόχος μου ήταν να συνδέσω το παρελθόν με το παρόν, μεταφέροντας το μήνυμα της αναγνώρισης, της ισότητας και της αξιοπρέπειας που οδήγησαν οι προσπάθειες των σουφραζετών. Η έκθεση αυτή είναι ένας τρόπος να διατηρήσουμε ζωντανή τη μνήμη αυτού του σημαντικού κινήματος, προσκαλώντας τους θεατές να εκτιμήσουν τη συνεισφορά και τον αγώνα των γυναικών στην κοινωνία μας. Η δράση και η αφοσίωση των σουφραζετών έπλασαν την ιστορία της κοινωνίας, ανοίγοντας τον δρόμο για περισσότερη γυναικεία συμμετοχή στην πολιτική και την κοινωνία γενικότερα.

Μετά από αγώνες δεκαετιών, οι προσπάθειες των σουφραζετών οδήγησαν τελικά στη χορήγηση του δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες: Η Νέα Ζηλανδία ήταν η πρώτη χώρα παγκοσμίως που έδωσε δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες (1893) ενώ η Σαουδική Αραβία είναι η τελευταία (2011).

ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΒΕΛΗ

Το μαντήλι της γιαγιάς μου, 2023

Ψηφιακή εκτύπωση φωτογραφίας σε ύφασμα,
100x70 εκ.

Η γιαγιά μου, Μαρία Γουβέλη το γένος Χατζή, χήρα από 39 χρονών, ήταν μία εργάτρια με έξι παιδιά. Ο φωτογραφικός φακός του Ζάκη Κουνάδη (φωτορεπόρτερ) τη συνέλαβε καθώς συμμετείχε σε μία πανεργατική διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας τη δεκαετία του 1980 (δεν γνωρίζω ακριβή ημερομηνία). Στο κάδρο του, επιλέγει ως κεντρική φιγούρα τη γιαγιά μου (και πεθερά του), στο υπόλοιπο πλάνο τοποθετεί τις γυναίκες μπροστά και τους άντρες να ακολουθούν και να πλαισιώνουν το φόντο. Μόνο εκείνη κοιτά στον φακό, μάλλον γιατί τον έχει αναγνωρίσει μέσα στο πλήθος.

Ακροβατώντας ανάμεσα στην πραγματικότητα και τη φαντασία, επεξεργάστηκα και εκτύπωσα αυτήν την φωτογραφία ψηφιακά και την μεταμόρφωσα σε ένα ημιδιάφανο μαντήλι. Το μαντήλι έχει πολύπλευρη λειτουργικότητα. Το συναντάμε στην καθημερινότητα αλλά και στην παράδοση. Πρακτικό αλλά και συμβολικό, πιθανά με μεταφυσική ιδιότητα, παρέχει ένα είδος ένδειξης και προστασίας. Η αξία της συσπείρωσης και της αγωνιστικότητας (ατομικής και μαζικής) προάγονται, προστατεύονται αλλά ταυτόχρονα εμψυχώνουν τη συνέχισή τους, σαν παρακαταθήκη για την επόμενη γενιά. Το μαντήλι αυτό θα μου υπενθυμίζει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν ήταν, ούτε είναι “αυτονόητα”... Το δίκαιο και η ισότητα αποτελούν πεδία συνεχής διεκδίκησης και επαναπροσδιορισμού.

ΘΕΟΚΛΗ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Alt + 1 + 2, 2023

Μεικτή τεχνική, 110x50 εκ.

XX

Τα περισσότερα θηλυκά θηλαστικά (συμπεριλαμβανομένης της γυναίκας) έχουν δύο χρωμοσώματα X. Τα θηλυκά χαρακτηριστικά ποικίλλουν μεταξύ των διαφόρων ειδών, ενώ ορισμένα είδη έχουν έντονα θηλυκά χαρακτηριστικά. Δεν υπάρχει ένας μόνο γενετικός μηχανισμός πίσω από τις φυλετικές διαφορές στα διάφορα είδη και η ύπαρξη των δύο φύλων φαίνεται ότι έχει εξελιχθεί πολλές φορές ανεξάρτητα σε διαφορετικές εξελικτικές γενιές.

Γυναίκας χαρακτηριστικά, ύπαρξη εξελιγμένη ανεξάρτητα. Επιβίωση

Γραμμές ———

Τρεμάμενες

Ευθείες

Διακεκομμένες

Αναμειγμένες

Μπερδεμένες

διακοπτόμενες

Απλές

Συσπειρωμένες

———— Στη σειρά

ΣΤΕΛΛΑ ΔΡΥΓΙΑΝΝΑΚΗ

Το βρακί, 2023

Μεταξωτή Οργάντζα, κλωστές, χάντρες

«Ακόμα και αν σε γέννησα, παλεύω κάθε μέρα να είμαι ίση σου.
Ακόμα και αν «είμαστε ίσοι», συνεχίζω να παλεύω για την ισότητα μου.
Ακόμα και αν μοιραζόμαστε μια Γη, όπου σταθώ, συμβαίνει μια μάχη. Ακόμα και αν στέκομαι, μόνο ανασαίνοντας, με αποκαλείς επαναστάτρια.
Κάθε στιγμή και οπουδήποτε, έτοιμη να εκραγώ ...ως ίση.»
Οι γυναίκες ακόμα και αν λέγεται ότι τους έχουν δοθεί δικαίωμα, συνεχίζουν καθημερινά να χάνουν και από ένα, φτάνοντας στις μέρες μας από «δεύτερο φύλλο» να είναι πια το τρίτο.
Το εσώρουχο ένα κρυφό ένδυμα φανερώνει την εσωτερική επιθυμία για διεκδίκηση και επανάσταση.

Εσώρουχο λοχείας _ Το μέσα, έξω μου, Μάρτιος 2025

Υφασμα, χάντρες

Στις «Χαροκαμένες Νεκρόφιλες Μοιρολογίστρες»,
στις «Χαροκαμένες Ντίβες».
Αφιερωμένο στη μητέρα που μέσα σε μια στιγμή έχασε το μωρό της από χέρι δολοφονικό και βρέθηκε να κρατά εκείνη το σπαθί στο χέρι.
Στις μητέρες των Τεμπών, στην Μάγδα Φύσσα, στην μητέρα του Ιάσωνα, του Ζακ, του Βαγγέλη, των κοριτσιών, των μελαμψών αγοριών, στις μητέρες των πολέμων και των γενοκτονιών...
Μία στιγμιαία επιστροφή στην αφετηρία...
Η πρώτη αγκαλιά... Η τελευταία φορά...
Η ευτυχία, η τραγωδία, το γόνιμο αίμα που χάνεται...
Νιάτα που χάθηκαν...
Μάνες πολεμίστριες και ψυχοπομποί.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗΣ

Feminispective, 2023

*Ink - Heat transfer print σε ύφασμα - Μεικτή τεχνική,
55x75 εκ.*

Το έργο *Feminispective* είναι μια σύντομη αναφορά - φόρος τιμής σε ιστορικές μορφές που κατάφεραν να κόψουν τα δεσμά των προκαταλήψεων σε κάθε εποχή. Αντιτάχθηκαν η κάθε μια με τον τρόπο της στις κυρίαρχες δομές και αντιλήψεις καταφέροντας να προετοιμάσουν το έδαφος για την ισότητα και την χειραφέτηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΦΟΥΝΤΖΟΣ

7053 – Stand my ground, 2023

Εγκατάσταση με δυο μαξιλάρια καθίσματος

Η Ρόζα Πάρκς (Rosa Louise McCauley Parks), η Μητέρα του σύγχρονου κινήματος πολιτικών δικαιωμάτων, η Πρώτη Κυρία των πολιτικών δικαιωμάτων και η Μητέρα του κινήματος της ελευθερίας, υπήρξε κρατούμενη με τον αριθμό 7053 όταν συνελήφθη για την συμμετοχή της στις διαμαρτυρίες κατά τη διάρκεια του μποϊκοτάζ των λεωφορείων στο Μοντγκόμερι στις 21 Φεβρουαρίου του 1956.

Ήταν απλά μία έγχρωμη μοδίστρα που στις 1 Δεκεμβρίου 1955, στο Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα, αρνήθηκε να δώσει τη θέση της στο λεωφορείο σε έναν λευκό, αντιστεκόμενη στην τότε πολιτική φυλετικού διαχωρισμού των ΗΠΑ που απαιτούσε από τους έγχρωμους πολίτες να κάθονται στο πίσω μέρος του λεωφορείου και να παραχωρούν τη θέση τους στους λευκούς.

Αυτή η πράξη πολιτικής ανυπακοής γέννησε ένα κίνημα κατά του φυλετικού διαχωρισμού στο Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα, που άμεσα εκφράστηκε με μποϊκοτάζ των λεωφορείων από τους έγχρωμους επί 381 ημέρες, και βοήθησε έναν από τους διοργανωτές του κινήματος αυτού, τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ (Martin Luther King Jr.), να ξεκινήσει μια διαδρομή που θα τον οδηγούσε στην ανάδειξή του σε κεντρική πολιτική φιγούρα στην Αμερική.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΑΦΙΔΑ

Άτιτλο, 2023

Χειροποίητη μεταξοτυπία και χειροποίητη ραφή σε 100% λινό, 75x130 εκ.

Η μπλούζα κατασκευαστικά είναι ένα από την αρχή ως το τέλος ένα χειροποίητο ένδυμα, σχεδιασμένο πατρών μπλούζας σε μορφή προσχεδίου (τρυπωμένο), με επαναληπτικές ραφές που δηλώνουν σημεία όπου θα μπορούσε δυνητικά να κοπεί ανάλογα με το μέγεθος του ατόμου που θα το φορούσε. Η προσέγγιση του ευέλικτου μεγέθους σαν νοηματική, χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει διακριτικά τις αλλαγές στο σώμα των γυναικών μέσα από τη μητρότητα, την ηλικία και ως αντιπρόταση απέναντι σε μια βιομηχανία γυναικείου ενδύματος και τις συνθήκες απασχόλησης σε αυτή, όπως τον έλεγχο του μεγέθους του σώματος, ακραία αυστηρούς κανόνες και εργασιακές σχέσεις που δεν ευνοούν τη γυναίκα σαν προσωπικότητα. Η μπλούζα είναι επεξεργασμένη με την τεχνική διαφορετικών επιπέδων μεταξοτυπίας απλών ραφών και κεντημάτων που λειτουργούν σαν επίπεδα (layers), ενώ πάνω σε καθένα από αυτά διαδραματίζεται ένα θραύσμα με ιστορικό ή συμβολικό χαρακτήρα, που αποκτά ένα σημειογραφικό ενδιαφέρον από τις αναφορές του στο κίνημα των γυναικών για το δικαίωμα του εκλέγειν και του

εκλέγεσθαι. Στην εκτύπωση περιέχονται σύμβολα δύναμης και κουράγιου που έχουν επικρατήσει για τις γυναίκες στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες τέχνες και παραδόσεις, όπως ο φοίνιξ, το ανγκ αιγυπτιακό (κλειδί ζωής), οι φτέρη, η πέτρα του φιλοσόφου το κλαδί μπαμπού, το αραβικό σκαθάρι. Ένα επίπεδο από μοτίβα ελληνικών ψηφοδελτίων, το 1952 ως ημερομηνία κατά την οποία οι ελληνίδες αποκτούν πλήρη δικαιώματα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι και συμβολικές σκηνές από τους αγώνες των γυναικών για την κατάκτηση των δικαιωμάτων τους δομούν τα επάλληλα πεδία του σχεδίου. Τα χρώματα είναι θερμά και φωτεινά, για να δηλώσουν το στίγμα της γυναίκας διαμέσου των εποχών. Οι γυναίκες φωτίζουν και κατακτούν τον κόσμο με διαφορετικό τρόπο από αυτό των αντρών, με την εσωτερική δύναμη που πηγάζει από τη δική τους θηλυκότητα

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟΥ-ΜΟΥΤΖΑΝ, 2023

Μεικτή τεχνική, μαρκαδοράκι, ύφασμα, κλωστές 71x54εκ.

Η Ελισάβετ Μουτζάν Μαρτινέγκου γεννήθηκε στην Ζάκυνθο το 1801. Το 1881 ο γιός της τύπωσε την «Αυτοβιογραφία», που είναι και το μοναδικό έργο της που διασώθηκε απόφιο και την τοποθετεί ως μια από τις πρώτες Ελληνίδες πεζογράφους.

Στο κείμενο της καταγράφεται μέσα από το προσωπικό της βίωμα ένας λόγος που καταγγέλλει την κυριαρχία του ανδρικού φύλου και γίνεται αναφορά για τη θέση των γυναικών του 19ου αιώνα οι οποίες δεν μπορούν να παίρνουν αποφάσεις για την ζωή τους, αλλά είναι άβουλα όντα που ακολουθούν τις εντολές των αντρών της οικογένειας τους και ανταλλάσσονται σε συμφωνίες μαζί με τα προικιά τους.

Η προσωπογραφία της Ελισάβετ Μουτζάν Μαρτινέγκου είναι ζωγραφισμένη πάνω σε ένα κομμάτι μαξιλαροθήκης από ένα προικιό που δόθηκε την δεκαετία του 1960. Το βίαιο σκίσιμο του πάνω μέρους της μαξιλαροθήκης παραπέμπει στην βίαιη γέννα που μετά από λίγες μέρες της στέρησε την ζωή. Οι κόκκινες κλωστές που τρέχουν σαν αίμα από το χέρι της συμβολίζουν την αντίληψη της εποχής που θέλει τις νεαρές γυναίκες να χρησιμοποιούν τα χέρια τους όχι για να γράφουν αλλά για να κεντούν τα προικιά τους.

Η Ελισάβετ Μουτζάν Μαρτινέγκου γράφει με θάρρος σε πρώτο ενικό πρόσωπο και διεκδικεί την ελευθερία της, την ανάγκη της να μορφωθεί και να ορίσει την ζωή της. Οι συνεχείς πιέσεις από την οικογένεια της να παντρευτεί, η σχεδόν αποκήρυξη της από το περιβάλλον της σαν μη φυσιολογική γυναίκα και η αποτυχία της παρά όλες τις προσπάθειες της να βρει τρόπους να ξεφύγει από την μοίρα που της όρισαν, την οδηγούν σε ένα γάμο που δεν είναι επιλογή της, σε μια γέννα και το θάνατο της.

Εκατό περίπου χρόνια μετά το θάνατο της, οι γυναίκες θα ψηφίσουν για πρώτη φορά στις δημοτικές εκλογές, κατακτώντας αυτό που η Μαρτινέγκου πρώτη φορά κατέγραψε στα γραπτά της, την ανάγκη μιας γυναίκας να αποφασίζει η ίδια για την ζωή της.

ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΜΠΟΒΙΑΤΣΟΥ

Ήμερος χιμαιρικός, 2023

Μεικτή τεχνική, 70x40x15εκ.

Το έργο μου «Ήμερος Χιμαιρικός» ως θελκτικό και τρυφερό άνθος, από λευκό ύφασμα μαξιλαριού για τον ύπνο και βελούδινες λεπτομέρειες, αναφέρεται στη γυναικεία οπτική που είναι συνυφασμένη με τη γέννηση και τη δημιουργία. Σαφώς αναφέρεται στο έργο της Τζώρτζια Ό Κηφ και της Λουίζ Μπουρζουά. Στο κάτω μέρος κρέμεται ένα ψαλιδισμένο ψηφοδέλτιο, που συμβολίζει τη δυσκολία αποδοχής και εμπιστοσύνης στην υποψήφια για τα κοινά, γυναίκα. Ο τίτλος «Ήμερος χιμαιρικός» αναφέρεται ακριβώς σ' αυτό: η γυναικεία άποψη, δημιουργική, με την ηρεμία και την τρυφερότητά που την χαρακτηρίζουν ψαλιδίζεται τελικά από τους συνυποψήφιους, ακόμα και από την πλειοψηφία των ψηφοφόρων. Η θηλυκή πλευρά του ανθρώπου φυλακίζεται, αλλά και η ίδια η μητέρα φύση που συνεχίζει να καταστρέφεται, απαξιώνονται ως αταίριαστες με την εποχή του καταστροφικού και άκρατου εγωισμού που διανύουμε.

ΙΣΜΗΝΗ ΜΠΟΝΑΤΣΟΥ

Φόρεμα-αρχείο, 2023

Χαρτί, με γράμματα -τύπου stencil- δουλεμένα με την τεχνική της χαρτοκοπτικής, 60x150 εκ.

Το έργο μου είναι ένα φόρεμα- αρχείο, μια χρονολογική καταγραφή των χωρών που παραχώρησαν το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες.

Οι πρώτες εκλογές στις οποίες ψήφισαν γυναίκες πραγματοποιήθηκαν σε τοπικό επίπεδο, με συμμετοχή γυναικών συγκεκριμένου κοινωνικοοικονομικού ή εκπαιδευτικού υπόβαθρου. Πολλές φορές όμως το δικαίωμα αυτό, μετά από λίγα χρόνια, καταργείται.

Για τους λόγους αυτούς, στο έργο μου, μετά τη χρονολογία και το όνομα της χώρας (ή της επαρχίας), προστίθενται σύμβολα που υποδηλώνουν τις ιδιαίτερες αυτές συνθήκες.

Το ημικύκλιο δηλώνει ένα τμήμα ή μια επαρχία της χώρας

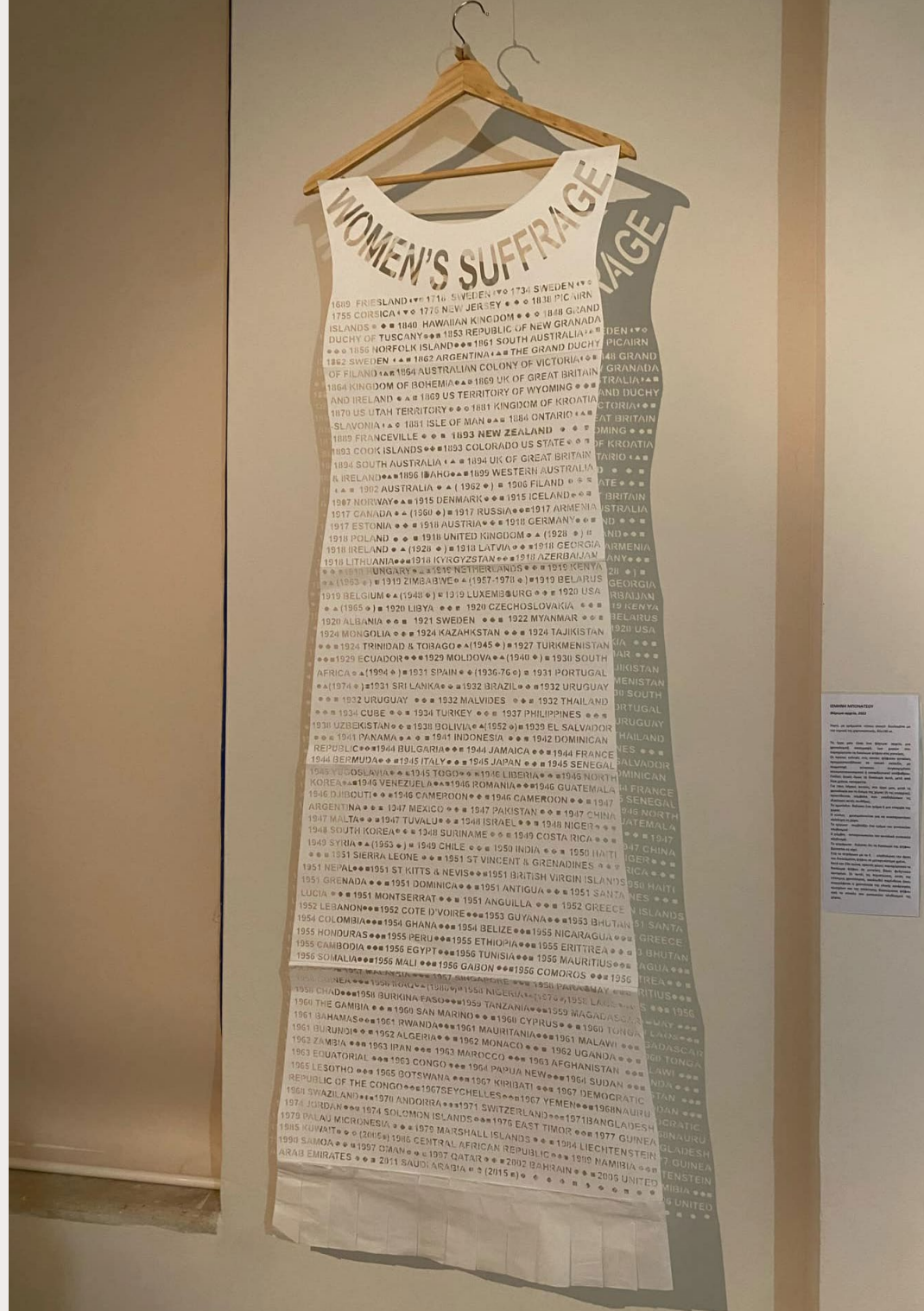
Ο κύκλος χρησιμοποιείται για να αναπαραστήσει ολόκληρη τη χώρα.

Το τρίγωνο συμβολίζει ένα τμήμα του γυναικείου πληθυσμού
Ο ρόμβος αντιπροσωπεύει τον συνολικό γυναικείο πληθυσμό.

Το τετράγωνο δηλώνει ότι το δικαίωμα της ψήφου βρίσκεται σε ισχύ.

Ενώ το τετράγωνο με το Χ υποδηλώνει την άρση του δικαιώματος ψήφου σε μεταγενέστερο χρόνο.

Κατά τον 20ο αιώνα, αρκετές χώρες παραχώρησαν το δικαίωμα ψήφου σε γυναίκες βάσει φυλετικών κριτηρίων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εκτός της επίσημης χρονολογίας, ακολουθεί παρένθεση όπου αναγράφεται η χρονολογία της ολικής κατάργησης κριτηρίων και της απόκτησης δικαιώματος ψήφου από το σύνολο του γυναικείου πληθυσμού της χώρας.

ΑΜΑΛΙΑ ΠΕΡΡΑΚΗ

Ένα κλεμμένο ρούχο, 2025

Βαμβακερό ρούχο, ανεξίτηλη μελάνη, καφές, τσάι, Κόκκινη κλωστή.

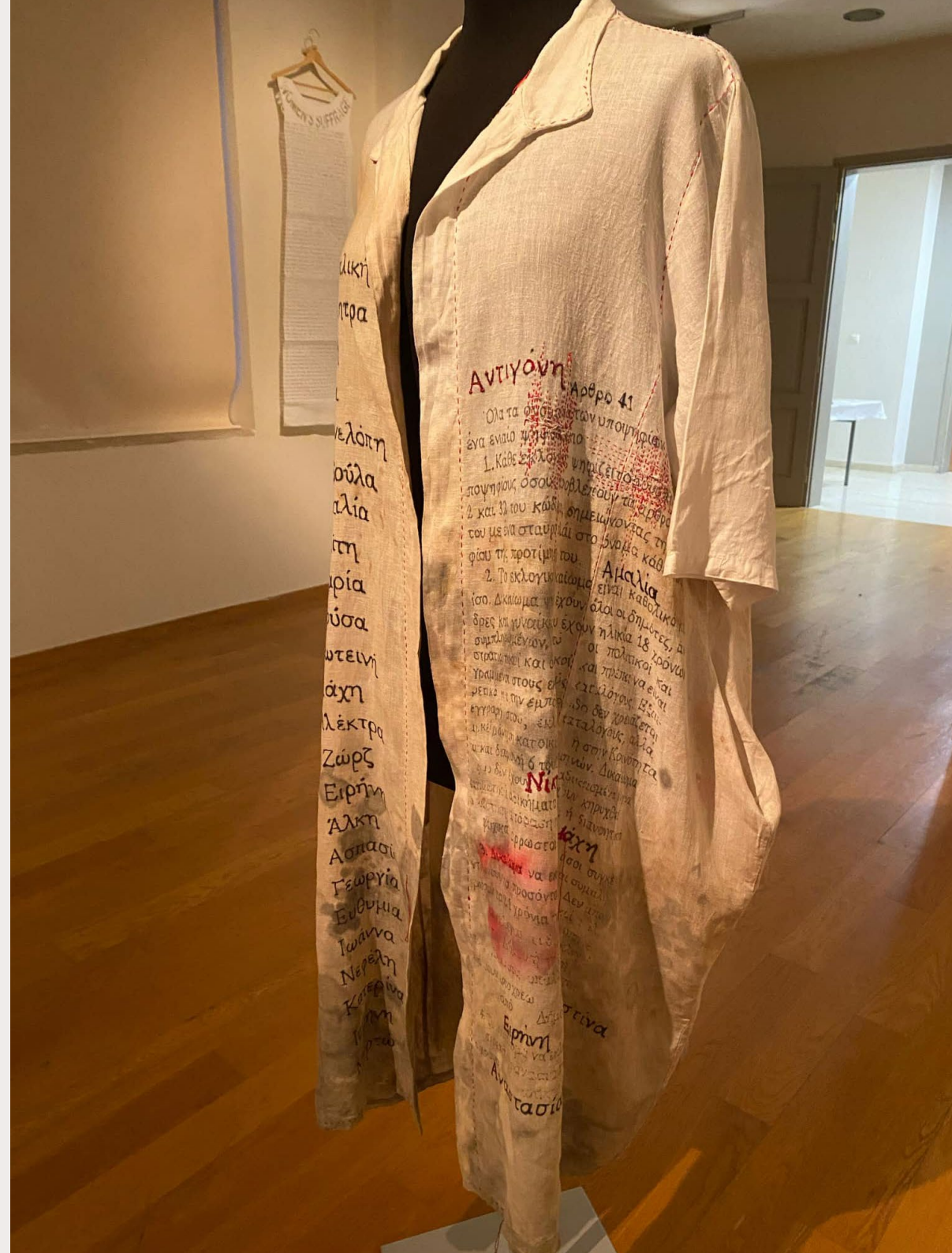
Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος, η κατοχή, η Εθνική Αντίσταση και ο εμφύλιος που ακολούθησε είναι μια χρονική περίοδος βαθιά επιδραστική για την οικογένειά μου, τη γιαγιά μου ως άμαχη μητέρα και τα παιδιά της, θύματα του εμφυλίου, ανάμεσα σε αυτά και τον πατέρα μου. Γεγονότα ιστορικά και προσωπικές διαμάχες μπλέκονται και σχηματίζουν το τραύμα που μέσω της μεταμνήμης φτάνει ως εμένα και εμποδώνεται σαν βίωμα.

Το κλεμμένο ρούχο, από την προίκα της που λεηλατήθηκε, επιστρέφεται και μετατρέπεται σε αναφορά στη γραμμή των γυναικών που απεκδύονται το θρήνο και παίρνουν ένα ρόλο ενεργητικό απέναντι στον εαυτό τους και την ιστορία.

Χρησιμοποίησα κείμενα από το ψήφισμα των Κορυτσάδων, μαρτυρίες και ονόματα γυναικών που συμμετείχαν σε αγώνες κοινωνικούς ως σήμερα καθώς και ένα ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη, αφιερωμένο στην αγάπη για τη ζωή.

Κοινή αρχή για όλες μας η Αντιγόνη .

“Δεν γεννήθηκα για να μισώ, αλλά για να αγαπώ”

ΣΥΛΒΙΑ ΠΕΤΣΟΥΡΑ

Άγαλμα Γυναίκας, 2023

Διαστάσεις μεταβλητές

Φίδια εξολοκλήρου ραμμένα στο χέρι, μικτή τεχνική. Εξωτερικά: ύφασμα από χειροποίητο μετάξι με χρώμα, πούλιες και χάντρες, Γυναικείο χειροποίητο λευκό φόρεμα με διάφορα είδη υφασμάτων και γυναικεία μακριά γάντια, ραμμένες πούλιες και χάντρες, Corset από satin, από προσωπική συλλογή

Άγαλμα αφιερωμένο σε όσες εναντιώθηκαν σθεναρά σε κοινωνικά ζητήματα και δεν συμμορφώθηκαν με τους ρόλους και τις ταυτότητες της έμφυλης «κανονικότητας» που επιβάλλει η ισχυροποίηση της ιδιωτικής αλλά και της δημόσιας καταπίεσης που έως και σήμερα ασκείται στις θηλυκότητες. Πρόκειται για μια αναφορά στη φύση της γυναίκας: στο φως και την ομορφιά της -αιώνιο σύμβολο της ίδιας της φύσης αλλά και της φύσης που την πλαισιώνει και την εμπεριέχει- στον δυναμισμό της μέσα στο πέρασμα των αιώνων και τη γοητεία που ασκούν στο διηνεκές όλα τα χαρακτηριστικά τα οποία εκείνη φέρει.

Σε συνέχεια μιας αέναης προσωπικής «συνομιλίας» με γυναικεία και ανδρικά αρχέτυπα μέσω της έρευνας και της δημιουργίας, σχηματίζω μια μορφή, ράβοντάς την με υφάσματα, φτιάχνοντας ένα φόρεμα και κάποια αξεσουάρ τα οποία πριν τη τελική σύνθεση, έχω η ίδια φορέσει πάνω μου. Επιχειρώντας να απαντήσω εικαστικά σε θέματα της χρόνιας καταπίεσης των δικαιωμάτων μας, κάνω έναν παραλληλισμό της σύγχρονης γυναίκας με τη Θεά των Όψεων, η οποία ως ζωοδότειρα και τροφός μαζί, είναι η θηλυκή θεότητα που κρατά τα σύμβολα της ανανέωσης της ζωής, της δύναμης και του ζωογόνου πνεύματος -τα δύο αυτά φίδια- με τα οποία συνυπάρχει ή/και τα οποία δαμάζει.

Εκείνη ως οντότητα, εναντιώνεται σε ένα κοινωνικό σύστημα το οποίο αν και επιμένει ακόμη και σήμερα να υποβαθμίζει τα δικαιώματά της, ταυτόχρονα το ίδιο τροφοδοτεί και μια μεγάλης κλίμακας αντεπίθεση μέσω των συνεχών της διεκδικήσεων, με πληθώρα σημαντικών προσωπικών και νομικών νικών.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΣΚΕΠΕΤΖΗ

Χρονικό αποτύπωμα, 2023

Νάιλον πουκάμισο της μητέρας μου, κέντημα και κολάζ, 71x70

Το νάιλον, φτηνό πουκάμισο της μάνας μου με το αποτύπωμα του ιδρώτα των χρόνων επίπονης δουλειάς και ανάγκης να υπάρχει ως ισάξιο και ισότιμο μέλος της οικογένειας μου και της κοινωνίας στην οποία ζούσε και ζει. Οι χρονολογίες: 1963 είναι η πρώτη ψηφοφορία της μητέρας μου και το 2023 ελπίζω όχι η τελευταία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

Όσοι δεν κινούνται, δεν παρατηρούν τις αλυσίδες τους

Από την Rosa ως τις εργάτριες που πάλεψαν για ψωμί και ελευθερία, από τις ανώνυμες αγωνίστριες μέχρι εκείνες που άλλαξαν την ιστορία, ο αγώνας της γυναίκας δεν σταμάτησε ποτέ. Είναι η ηχώ της αλήθειας σε έναν κόσμο που φοβάται να τις ακούσει.

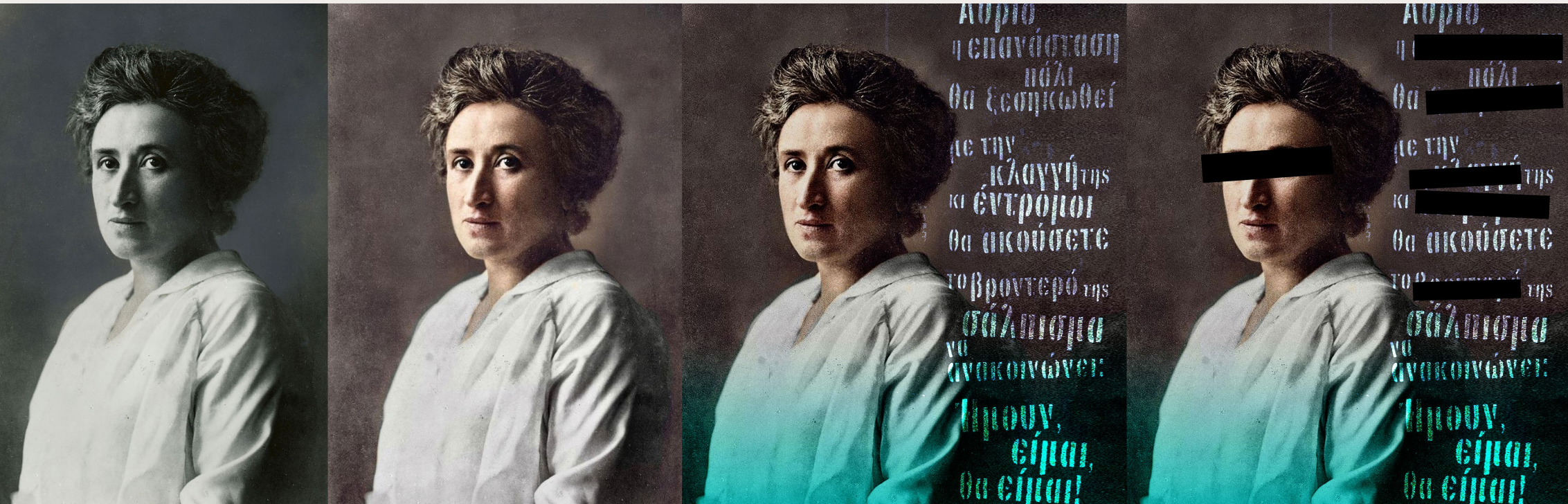
Τάξη επικρατεί στο Βερολίνο. Τάξη επικρατεί στην Αθήνα. Τάξη επικρατεί στη Βαρσοβία. Τάξη επικρατεί στο Παρίσι. Τάξη επικρατεί στη Ρώμη. Τάξη επικρατεί στη Μόσχα. Τάξη επικρατεί στο Λονδίνο. Τάξη επικρατεί στο Μπουένος Άιρες. Τάξη επικρατεί στη Νέα Υόρκη. Τάξη επικρατεί στο Τόκιο. Τάξη επικρατεί παντού. Και ποιος πληρώνει το τίμημα αυτής της τάξης; Όσες τολμούν να σηκώσουν κεφάλι. Όσες απαιτούν να ακουστούν. Όσες αρνούνται να ζουν σιωπηλά. Γιατί η ιστορία δεν γράφεται με υποταγή, αλλά με σύγκρουση.

Η μόνη πραγματική τιμή στην Luxemburg είναι να συνεχίσουμε. Να κινούμαστε. Να σπάμε τους φόβους μας. Να αρνούμαστε τη «λογική» του κόσμου τους.

Γιατί στο τέλος, αυτό που καθορίζει τον άνθρωπο δεν είναι το πόσα κέρδισε, αλλά το πόσα ρίσκαρε για να μείνει πιστός στις ιδέες του. Η πραγματική ελευθερία δεν χαρίζεται. Διεκδικείται. Και μόνο όσες δεν φοβούνται να πέσουν, θα μάθουν πώς είναι να πετάς.

Σε όλες τις γυναίκες, του αγώνα και του κάματος, σε όλες τις μάνες, συζύγους, κόρες, συντρόφισσες και αδερφές, σε όσες πέσανε και σηκωθήκανε, σε όσες πέσανε και μείνανε αθάνατες. Στη γυναίκα της δράσης

Η Rosa Luxemburg δεν είναι ένα μνημείο πέτρινο, ούτε μια φιγούρα ξεθωριασμένη από τις σελίδες της Ιστορίας. Είναι η φωνή που σπάει το τσιμέντο των μεγαλουπόλεων, εκεί όπου η ανισότητα γίνεται καθεστώς και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια διαπραγματεύσιμη υπόθεση. Είναι το βλέμμα της εργάτριας που γυρίζει σπίτι μετά από δεκατέσσερις ώρες δουλειάς, το χέρι του μετανάστη που απλώνεται για βοήθεια, η κραυγή του νέου που καταπίνει τα όνειρά του για να επιβιώσει σε έναν κόσμο που δεν τον χωρά.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΖΩΤΖΙΟΥ

Για ένα πουκάμισο βαρύ...

Πουκάμισο, δαντέλες, μεταλλικά στοιχεία, σύρμα, τούλι, βαμβάκι, γυαλόχαρτο κ.α.

«Για ένα πουκάμισο αδειανό, για μια Ελένη...» Η γυναίκα αφορμή πολέμου, πηγή του κακού, λάφυρο... Μα το πουκάμισο είναι βαρύ... Απλό καθημερινό ρούχο, unisex..πουκάμισο καρό, σύμβολο της εργατικής τάξης. Βαρύ... Κουβαλά την τραχύτητα και την απαλότητα, το αισθησιακό και το καθημερινό, το βαρύ και το ανάλαφρο, το φανταζί και το σεμνό, την παράδοση και το ριζοσπαστικό, το ρομαντικό και το πρακτικό και πολλές άλλες συνδέσεις και αντιπαραβολές που μια γυναίκα φοράει καθημερινά...

ΜΑΡΙΑ ΤΣΟΥΚΝΑΚΗ

Πρόβα νυφικού πριν την ψήφο, 2023

Υφασμα κάμποτο, μελάνι από στυλό διαρκείας,
46x160 εκ.

Για αιώνες η γυναίκα μένει αποκλεισμένη από τα κοινά. Ο ρόλος της περιορίζεται στα του οίκου της όπου ασκεί μια ιδιότυπη εξουσία, όντας καταπιεζόμενη και καταπιεστής, ρυθμιστής και ρυθμιζόμενη. Προβάρει τους ρόλους της αλλάζοντας νυφικά και τουαλέτες, νυχτικά και μεσοφόρια. Άλλαξε άραγε κάτι; Μήπως ήρθε η ώρα η γυναικεία θετικότητα να αντιπαρέρθει στην επί χιλιετίες ανδρική βιαιότητα; Μήπως τα δύο στοιχεία αντί να παλεύουν για την επικράτηση του ενός πάνω στο άλλο βρουν τον τρόπο να ενωθούν; Πόσες πρόβες νυφικού θα χρειαστούν;

Way out, 2022

Τρίπτυχο, ύφασμα και κλωστή • 50x50 εκ. 2 τεμ. • 40x80 εκ.

Ένα ταξίδι η ζωή από τα μέσα προς τα έξω, οι δρόμοι λαβύρινθοι, οι επιλογές όχι πάντα εύκολες. Θα ακολουθήσεις το νήμα ή θα χαθείς για πάντα όσες υποσχέσεις και να δώσεις. Εξάλλου οι προσδοκίες είναι πάντα η παγίδα.

Ημερολόγιο δολοφονίας 2024, 2025

Κέντημα σε εργόχειρο με βελονάκι και φωτογραφίες.

Κάθε χρόνο μετράμε δολοφονημένες, μετράμε την βία πάνω στα σώματα των γυναικών... Βάλαμε πλέον στο λεξικό μας την λέξη γυναικοκτονία. Μετριόμαστε και κάθε χρόνο υπάρχουν λιγότερες. Μέχρι τότε θα γράφονται στα ημερολόγιά μας μέρες φρίκης, μέρες πόνου, μέρες απώλειας;

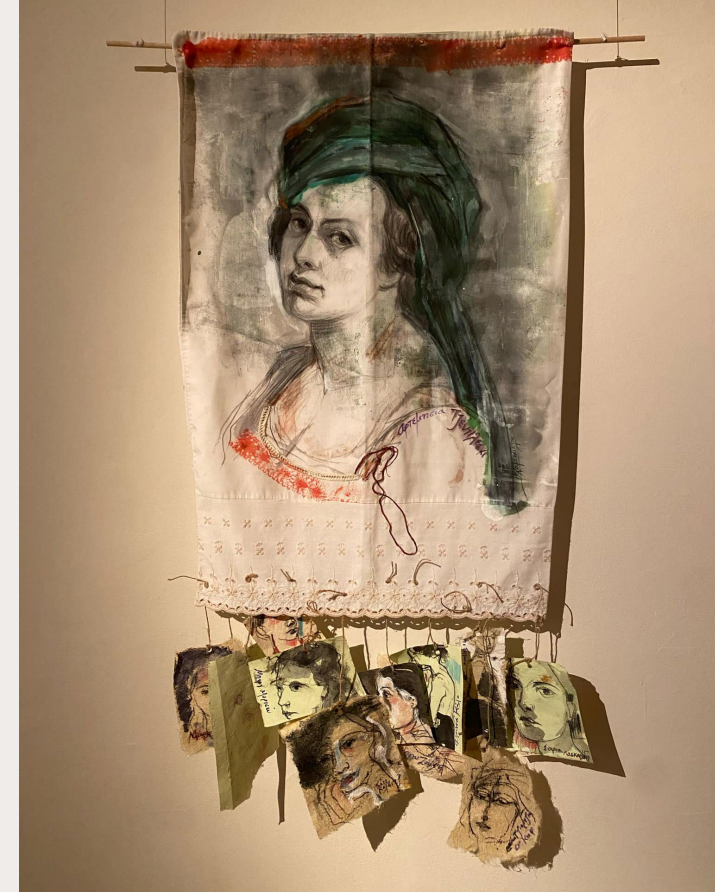

ΦΩΤΕΙΝΗ ΧΑΜΙΔΙΕΛΗ

Οι Γυναίκες Δημιουργούν, 2024

Μεικτή τεχνική πάνω σε μαξιλαροθήκη.

Ακόμη κ σήμερα γίνεται λόγος για την γυναικεία δημιουργικότητα. Όμως στην Τέχνη η δημιουργία είναι μια, δεν καθορίζεται από το φύλλο. Μέσα στον χρόνο οι γυναίκες στην τέχνη βρίσκονταν και δυστυχώς ακόμα και σήμερα ως ένα βαθμό βρίσκονται ένα βήμα πίσω στον χώρο της τέχνης. Αποφάσισα ζωγραφίζοντας να αναφερθώ σε μερικές αγαπημένες ζωγράφους και φυσικά υπάρχουν πάρα πολλές άλλες. Επάνω σε μια μαξιλαροθήκη σαν εκείνες που οι μητέρες και οι γιαγιάδες μας κεντούσαν απεικόνισα το πορτρέτο της Αρτεμισίας Τζεντιλέσκι, ζωγράφου της Αναγέννησης, το οποίο συνοδεύεται από μικρά πορτρέτα σημαντικών γυναικών καλλιτεχνών.

Η φανέλα του πατέρα μου, 2023

Μεικτή τεχνική πάνω σε φανέλα

Επέλεξα μια παλιά φανέλα του πατέρα μου καθώς συμβολίζει την ιδέα της πατριαρχίας και εκεί επάνω ανέπτυξα το έργο μου. Πάντοτε με γοήτευε το κουράγιο και η δύναμη που επέδειξαν οι σουφραζέτα οι οποίες μέσα από τον αγώνα τους ανέδειξαν την θέση της γυναίκας στην σύγχρονη κοινωνία. Απεικονίζω λοιπόν την φιγούρα μιας γυναίκας που υψώνει το χέρι της σε αντίδραση. Συμπεριλαμβάνεται το πορτρέτο της Έμιλυ Πανκχερστ, μιας πρώιμης φεμινίστριας καθώς και η εικόνα ενός στηθόδεσμου που είναι ένα στοιχείο πιο κοντά στην προσωπική μου εμπειρία.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΡΑΤΖΗ

FRAGMENTS 2023-2025

Origami σε ύφασμα, διαστάσεις μεταβλητές

Το ήδη ραμμένο φόρεμα από μικρούς φακέλους, συμβολίζοντας την ανεξάρτητη κίνηση γυναικών προς την κάλπη, τροποποιήθηκε σε κομμάτια ζωγραφικά με θέμα την σεξουαλική απελευθέρωση της γυναίκας ενάντια στην υποτίμηση, τον έλεγχο, τα κοινωνικά ταμπού την λεκτική και φραστική βία.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΧΡΙΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Φ.Β. Επήφισε 18/01/1953, 2023

Μεικτή τεχνική 115X50 εκ.

Πάνω στις πετσέτες κουζίνας της μητέρας μου με κεντημένο το μονόγραμμά της, -Μ.Β- χάραξα και το δικό μου ίχνος. Το πορτραίτο μιας γυναίκας περασμένου αιώνα, προοιωνίζει στις επακόλουθες τη δικαίωση, μετά από πολύπαθους, τραγικούς, βουβούς αιώνες.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑΚΗ

Πόδια, 2025

Μεικτή τεχνική

Πόδια που άφησαν ίχνη

σε αιχμηρό δρόμο

κι εκείνος πάνω τους.

Έπειτα.

Ο δρόμος απάλυνε - για όλες μας - κάτω απ το διάβα της,

κι εκείνη έγινε πιο φωτεινή

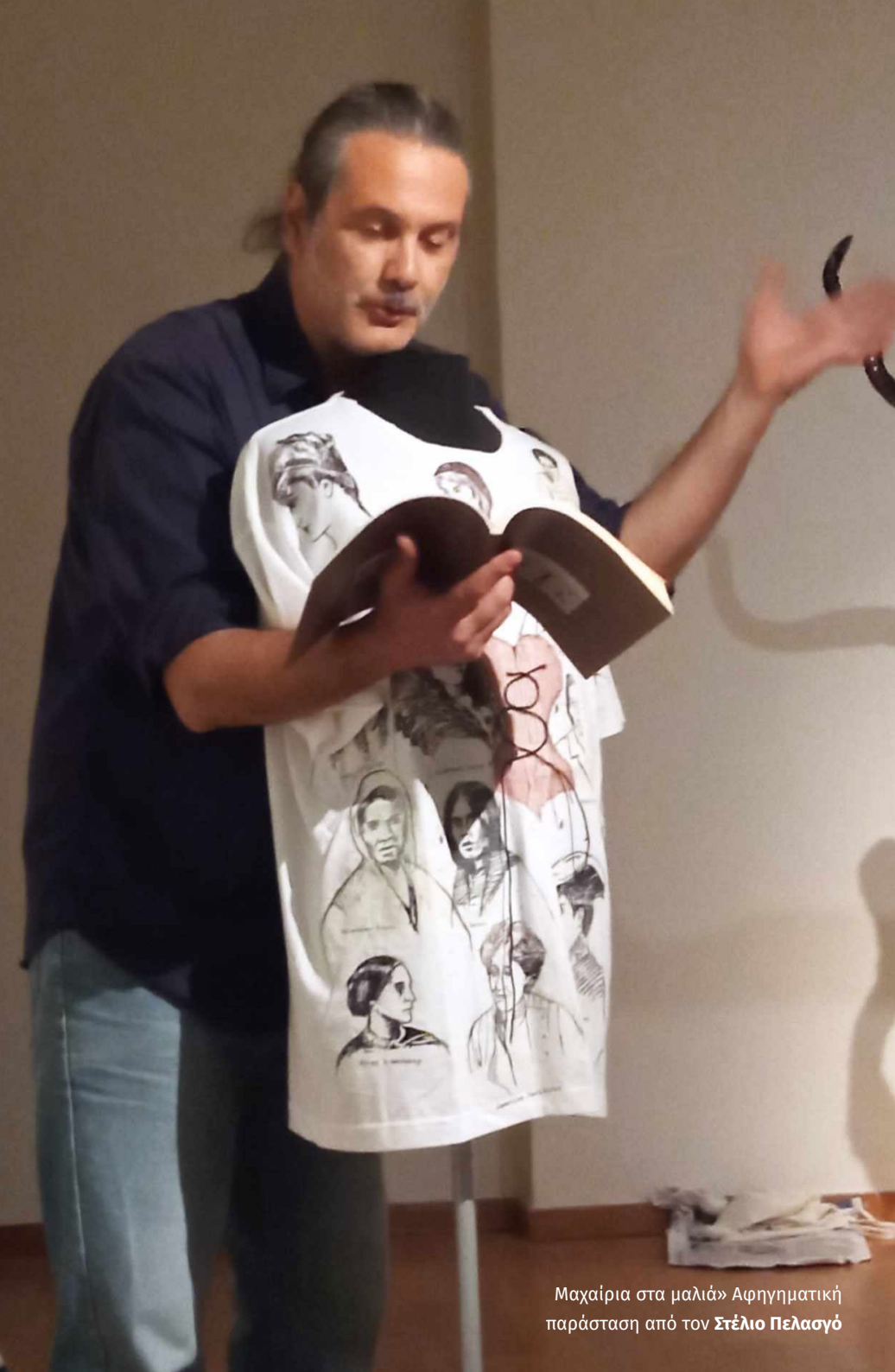
λόγω μιας τέτοιας διαδρομής.

«Οι γυναίκες του σήμερα ...ΜΙΛΟΥΝ» ομιλίες με εκπροσώπους φορέων για την γυναίκα του σήμερα

Μαχαίρια στα μαλιά» Αφηγηματική
παράσταση από τον Στέλιο Πελασό

Εκπαιδευτικό
πρόγραμμα για
μαθητές λυκείου.

ανεξαρτησία ελευθερία σεξ τέχνη αυτοσεβασμός
αυτοεκτίμηση αναπνοή ισονομία προστασία
μέλλον πρόοδος αβύπνιση συμπερίληψη
αξιοπρέπεια συντροφικότητα τέχνη υπεράσπιση

Διοργάνωση

ΚΑΤ'ARTI

σύλλογος καλλιτεχνών για την προώθηση της τέχνης

Με την υποστήριξη

Δήμος Πέλλας